

Бубенко І.М.,
директор Коростенської
міської гімназії,
Костюченко Т. М.,
заступник директора Коростенської
міської гімназії

Досвід і перспективи дистанційної освіти

Виклик. 13 березня 2020 року – перший день карантину, спричиненого пандемією COVID-19. Майже одразу стало очевидним, що освітній процес буде відбуватись у незвичному режимі дистанційного навчання. Учителі Коростенської міської гімназії Житомирської області, як і наші колеги по всій Україні, отримали серйозний виклик. З'явилися і панічний настрій, і неприйняття, і супротив. З зони комфорту вийшли як учителі, так і учні та їхні батьки. Але в цьому виклику дистанційної освіти ми побачили й позитив – змогу змінити себе, подивитися на навчання під іншим кутом, набути нового досвіду, побачити інші перспективи.

Від виваженого рішення дирекції залежало наскільки оперативно КМГ зможе продовжити безперервний освітній процес в єдиній системі й обере оптимальні форми для цього. 16 березня на нараді колегіально було прийнято рішення щодо продовження навчання за допомогою сервісу Google Classroom (можливість часткового його використання розглядалась і раніше). Зрозуміли, що цей інструмент буде дієвим для організованої й контрольованої дистанційної освіти. Найбільш привабливим цей сервіс був для гімназії, бо має високий рівень безпеки, є безкоштовним, зручним як для вчителів, так і для батьків, бо можна здійснювати моніторинг навчання учнів, бачити їхні результати.

Досвід. Оперативно дирекція Коростенської міської гімназії почала реалізовувати дистанційне навчання через сервіс Google Classroom. Упродовж чотирьох днів невеликими групами, не більше 10 людей, по методичних об'єднаннях учителі проходили в комп'ютерному класі двогодинне навчання (як теорію, так і практику), яке проводив учитель інформатики В.А.Рудик. Він став адміністратором освітнього середовища гімназії Google Classroom, створив відеоролики про те, як учням приєднатися, як учителям створювати уроки, перевіряти надіслані учнями роботи. Цими матеріалами згодом будуть користуватися вчителі з інших шкіл міста.

Паралельно педагоги гімназії створювали відеоуроки з різних предметів, які демонструвалися на каналі «Коростень ТБ», були викладені на каналі «Освіта Коростеня» сервісу YouTube.

Поки тривав процес опанування вчителями роботи в Google Classroom, навчання, спілкування з учнями, їхніми батьками, колегами переважно відбувалось через групи у Viber, телефонний зв'язок, сайт гімназії,

електронні пошти. Класоводи та класні керівники терміново приєднували учнів КМГ до Google Classroom, докладаючи чимало зусиль для того, щоб переконати дітей бути зареєстрованими під справжніми іменами та прізвищами, а не під їх оригінальними нікнеймами.

На першому тижні дистанційного навчання деякі вчителі вже робили перші кроки в сервісі Google Classroom – створювали уроки. Вони діяли за принципом «Бери й роби!», набуваючи нового досвіду. Одразу ж у кожному класі в Google Classroom був створений віртуальний кабінет адміністрації КМГ, у якому щотижня виставлялися повідомлення, пояснення, коментарі, відповіді на актуальні питання батьків та учнів.

З другого тижня карантину почали публікуватися уроки о 8:00 за розкладом, який було розміщено заздалегідь. Учні впродовж дня ознайомлювалися із запропонованим навчальним матеріалом та завданнями, розставляючи пріоритети: що вони виконують одразу, а що згодом залежно від запропонованого терміну здачі.

Дирекція КМГ постійно контролювала, аналізувала якість викладених уроків, обсяг домашнього завдання та навчального матеріалу. Заступники з навчально-виховної роботи кожен день слідкували, щоб уроки виставлялись вчасно відповідно до розкладу.

За цей період також у дистанційному режимі було проведено дві педради, заповнено анкети про якість дистанційного навчання.

А ще був час для самоосвіти та безперервного професійного зростання. Чимало вчителів Коростенської міської гімназії пройшли онлайн-курси, підвищували свій рівень за допомогою студії онлайн-освіти EdEra, проекту масових відкритих онлайн-курсів Prometheus, курсу «Додатки Google в професійній діяльності» від Академії цифрового розвитку, почали онлайн-навчання в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інформаційна грамотність», організованого командою IREX в Україні.

Учителі гімназії самостійно опановували й використовували під час дистанційного навчання онлайн-помічник учителя Classtime, інтернет-сервіс мультимедійних дидактичних вправ Learning Apps, безкоштовний онлайн-сервіс для створення та застосування флеш-карток та навчальних ігор Quizlet.

Педагоги гімназії проводили онлайн-уроки та відео конференції з використанням сервісу Zoom. Кожна відеоконференція з методичної точки зору вибудовувалась таким чином, щоб прослідковувався логічний ланцюжок: що діти виконували вдома – що вони виконують під час відеоконференції – що будуть виконувати як домашнє завдання. Для того, щоб переконатись, що учні слідкують за ходом відеоконференції, вчителі використовували швидкі опитування, створені за допомогою Google Forms та оригінального інструменту організації зворотного зв'язку Answer Garden.

Під час дистанційного навчання, звичайно, тривав і виховний процес. Упродовж усього навчального року Коростенська міська гімназія брала участь у Всеукраїнському проекті «Healthy Schools: заради здорових і радісних школярів», за умовами участі в якому кожен два тижні треба було подавати звіти про проведені заходи. Під час карантину відразу почали

втілювати в життя Спортивний сімейний челендж, який запропонували організатори програми. Потім узяли участь у флешмобі «Дякую лікарям» та «Залишаюсь вдома». Окрім цього, діти почали надсилати свої фото про те, як вони проводять час на карантині, – і тоді виникла ідея провести челендж Моехобі. Беручи в ньому участь, учні розповідали, як доглядають за рослинами, вчать кувари, які книжки читають тощо. До Дня матері було створено поетичне відеопривітання, яке розмістили в соцмережах. Активно долучилися гімназисти й до флешмобу «Лови намисто» – челенджу до Дня вишиванки. Такі заходи сприяли співпраці вчителів, учнів та батьків, а постійними учасниками ставали діти, які зазвичай у гімназії активності не виявляли. Соціальний педагог і психолог викладали дітям в Google Classroom рекомендації про те, як правильно й безпечно користуватися інтернетом, уникати конфліктів, раціонально використовувати час.

Перспективи. Коростенська міська гімназія має перший досвід дистанційного навчання. Ми переконалися, що сервіс Google Classroom дійсно забезпечує зворотний зв'язок у єдиній системі. Можна виставляти терміни виконання завдань, моніторити історію здачі учнівських робіт, їхню результативність, постійно відбувається комунікація між учителем та учнем через особисті коментарі. Звичайно, дистанційне навчання допомогло виявити реальне ставлення як дітей, так і батьків до освітнього процесу. Батьки побачили обсяг навчального матеріалу, який мають опанувати учні, та зрозуміли вимоги до рівня навчальних досягнень, прийшли до висновку, що без живого спілкування учня з учителем важко засвоїти матеріал.

Для вчителів та учнів дистанційне навчання стало кроком уперед через опанування різними освітніми платформами, через урізноманітнення методів і форм, які застосовувалися під час віртуальних уроків.

Перший досвід дистанційного навчання засвідчив, що Коростенська міська гімназія Житомирської області зможе й надалі за потреби працювати віддалено. Варто ще раз проговорити чіткі правила роботи в сервісі GoogleClassroom, щоб продовжити освітній процес у змішаній системі – реального й віртуального навчання з синхронною та асинхронною взаємодією учасників освітнього процесу.